

Způsobilá zástava

Způsobilou zástavou je i pohledávka zástavce (správně zástavního dlužníka) z účtu u peněžního ústavu. Byl-li peněžní ústav o zástavním právu písemně vyzooměn zástavcem (majitelem účtu) nebo byl-li mu vznik zástavního práva prokázán zástavním věřitelem, je peněžní ústav - jak vyplývá z ustanovení § 151i věty první obč. zák. před změnou zákonem č. [367/2000](#) Sb. - povinen, jestliže dlužník řádně a včas neuspokojil zajištěnou pohledávku a jestliže tak vzniklo zástavnímu věřiteli právo na uspokojení ze zástavy, splnit svůj závazek, který má ze zastavené pohledávky z účtu vůči zástavci (správně zástavnímu dlužníku), přímo zástavnímu věřiteli.

Způsobilou zástavou je i pohledávka zástavce (správně zástavního dlužníka) z účtu u peněžního ústavu. Byl-li peněžní ústav o zástavním právu písemně vyzooměn zástavcem (majitelem účtu) nebo byl-li mu vznik zástavního práva prokázán zástavním věřitelem, je peněžní ústav - jak vyplývá z ustanovení § 151i věty první obč. zák. před změnou zákonem č. [367/2000](#) Sb. - povinen, jestliže dlužník řádně a včas neuspokojil zajištěnou pohledávku a jestliže tak vzniklo zástavnímu věřiteli právo na uspokojení ze zástavy, splnit svůj závazek, který má ze zastavené pohledávky z účtu vůči zástavci (správně zástavnímu dlužníku), přímo zástavnímu věřiteli.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15.2.2001, sp.zn. 21 Cdo 886/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o 1.141.255,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Plzeň - město pod sp. zn. 9 C 145/97, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. října 1999 č.j. 10 Co 504/99-54, tak, že rozsudek krajského soudu a rozsudek Okresního soudu Plzeň - město ze dne 15. ledna 1999 č.j. 9 C 145/97-34 se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu Plzeň - město k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal, aby mu žalovaná zaplatila 1.141.255,- Kč s příslušenstvím. Žalobu zdůvodnil tím, že exekčním příkazem ze dne 3.4.1997 č.j. 10097/97/140970 nařídil k vymožení daňových nedoplatků daňového dlužníka T., akciová společnost ve výši 1.141.225,- Kč daňovou exekuci přikázáním pohledávky daňového dlužníka na jeho peněžní prostředky uložené na účtě vedeném u žalované a že exekuční příkaz nabyt právní moci dnem 29.4.1997. Žalovaná však žalobci přikázanou pohledávku nevyplatila; dopisem ze dne 23.5.1997 mu sdělila, že peněžní prostředky daňového dlužníka uložené na předmětném účtě jsou na základě zástavní smlouvy ze dne 15.11.1996 předmětem zástavního práva a že proto "nemůže být exekuce z tohoto účtu provedena". Žalobce má za to, že žalovaná při provádění exekuce porušila povinnosti uložené jí exekučním příkazem a ustanoveními § 305 a § 307 odst.2 o.s.ř. a že je proto povinna mu ve smyslu ustanovení § 311 o.s.ř. zaplatit dlužnou částku.

Okresní soud Plzeň - město rozsudkem ze dne 15.1.1999 č.j. 9 C 145/97-34 žalobě vyhověl a rozhodl,

že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a že žalovaná je povinna zaplatit "na účet Okresního soudu Plzeň - město" soudní poplatek ve výši 45.652,- Kč. Soud prvního stupně zjistil, že žalobce k vymožení daňového nedoplatku, který má vůči daňovému dlužníku T., akciová společnost, vydal ve smyslu ustanovení § 73 odst.6 písm.a) zákona č. [337/1992](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) dne 3.4.1997 exekuční příkaz na přikázání pohledávky na peněžní prostředky daňového dlužníka uložené na účtě č. ... a že uvedený exekuční příkaz nabyl právní moci dne 29.4.1997, o čemž byla žalovaná vyrozuměna dne 5.5.1997. Mezi žalovanou a daňovým dlužníkem byla dne 15.11.1996 uzavřena zástavní smlouva o zastavení pohledávky z účtu č. ... k zajištění pohledávky ze smlouvy o úvěru ze dne 22.10.1996 znějící na částku 27.180.000,- Kč. Vzhledem k tomu, že na účtě č. ... byl ke dni 5.5.1997 dostatek peněžních prostředků potřebných k uspokojení daňové pohledávky žalobce, měla žalovaná exekuci provést a postiženou pohledávku z účtu vyplatit žalobci. Obranu žalované, která poukazovala na to, že postupovala podle ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř., soud prvního stupně odmítl s odůvodněním, že uvedené ustanovení "má význam pro určení pořadí pohledávek uspokojovaných z výtěžku prodeje movitých věcí a nikoliv přikázáním pohledávky". Soud prvního stupně dále poukázal na to, že žalovaná mohla podat proti exekučnímu příkazu námítky a že této možnosti nevyužila; nemohla i z tohoto důvodu odmítat provést nařízenou exekuci.

K odvolání žalované Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 18.10.1999 č.j. 10 Co 504/99-54 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení a že "do tohoto rozsudku se dovolání nepřipouští". Na základě skutkových zjištění soudu prvního stupně dovodil, že k zástavnímu právu, které vázlo na účtě daňového dlužníka ve prospěch žalované, nebylo možné v řízení podle ustanovení § 73 zákona č. [337/1992](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) "ve spojení" s ustanoveními § 303 až § 307 o.s.ř. přihlídnout. Peněžní prostředky na účtě, na nichž vázne zástavní právo, totiž "nelze podřadit pod režim" ustanovení § 310 o.s.ř. a § 317 odst.4 (správně § 317 odst.3) o.s.ř. a žádné jiné ustanovení "realizaci výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu nebrání"; peněžní ústav pak nemůže "o své újmě" upřednostnit zástavní právo. Žalovaná podle názoru odvolacího soudu nepostupovala při provedení exekuce v souladu s ustanoveními § 305 až § 309 o.s.ř., a proto je povinna uspokojit pohledávku žalobce, neboť v době, kdy jí byl zaslán exekuční příkaz, byl na účtě č. ... k tomu dostatek peněžních prostředků. Návrhu žalované na vyslovení přípustnosti dovolání proti svému rozsudku odvolací soud nevyhověl s odůvodněním, že "střet daňové exekuce k zástavnímu právu nepovažuje za věc zásadního právního významu".

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. Žalovaná uvedla, že právní úprava výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu výslovně nepočítá s případem, že "exekučovaná" pohledávka je zatížena zástavním právem. To však neznamená, že by bylo možné "předřadit procesní právo před právo hmotné" a že by bylo možné zástavní právo zcela pominout; podle názoru žalované je třeba "za pomoci právního výkladu se dopracovat spravedlivého a rozumného řešení". Zástavní právo nelze "degradovat" na pouhou vinkulaci, která není překážkou výkonu rozhodnutí, a z ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř. je třeba dovodit, že pohledávky zajištěné zástavním právem se v rámci výkonu rozhodnutí uspokojují podle získaného pořadí před ostatními pohledávkami. Žalovaná navrhla, aby dovolací soud napadený rozsudek zrušil a aby věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce uvedl, že právní vztah mezi účastníky je "zásadně v procesněprávní poloze", neboť žalovaná poté, co byla vyrozuměna, že exekuční příkaz vydaný žalobcem nabyl právní moci, měla pohledávku z účtu vyplatit žalobci. Hmotněprávní vztah, který existoval mezi žalovanou a daňovým dlužníkem z

titulu zástavního práva, nemůže ovlivnit požadavek žalobce k vymáhání daňových nedoplatků z prostředků daňového dlužníka, které má na účtu u žalované. Žalobce proto považuje dovolání za nedůvodné.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) dovolání projednal podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2000 (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) a po zjištění, že bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou, zda v posuzovaném případě je dovolání přípustné.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkou rozsudků, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není), jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. Dovolání je též přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé (§ 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.). Dovolání je přípustné také proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak, než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (§ 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.). Dovolání je rovněž přípustné proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst. 1 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

K tomu, aby rozhodnutí odvolacího soudu mělo po právní stránce zásadní význam, nepostačuje, že odvolací soud posuzoval právní otázku, která v projednávané věci měla pro rozhodnutí ve věci zásadní význam (tedy že v rozhodnutí nešlo o posouzení takové právní otázky, které pro rozhodnutí věci nebylo určující). Rozhodnutí odvolacího soudu musí současně mít po právní stránce zásadní význam z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (mající obecný dopad na případy obdobné povahy). Rozhodnutí odvolacího soudu má z tohoto pohledu zásadní význam zpravidla tehdy, jestliže řeší takovou právní otázku, která judikaturou vyšších soudů (tj. odvolacího soudu a odvolacích soudů) nebyla vyřešena nebo jejíž výklad se v judikatuře těchto soudů dosud neustálil (vyšší soudy při svém rozhodování řeší takovou otázku rozdílně, takže nelze hovořit o ustálené judikatuře), nebo jestliže odvolací soud posoudil určitou právní otázku jinak, než je řešena v konstantní judikatuře vyšších soudů, popřípadě v rozhodnutí nižšího soudu, které bylo vyššími soudy přijato a za účelem sjednocení judikatury uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek [rozhodnutí odvolacího soudu představuje v tomto směru odlišné ("nové") řešení této právní otázky].

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam; přípustnost dovolání

nastává teprve tehdy, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci odvolací soud mimo jiné řešil právní otázku, zda má při provedení výkonu rozhodnutí (exekuce) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu (banky) právní význam skutečnost, že tímto výkonem rozhodnutí (exekucí) postižená pohledávka z účtu je zástavou ve prospěch jiného věřitele, tj. že k této pohledávce vzniklo na základě zástavní smlouvy zástavní právo, které slouží k zajištění a k uspokojení jiné než výkonem rozhodnutí (exekucí) vymáhané pohledávky. Vzhledem k tomu, že tato právní otázka dosud nebyla judikaturou vyšších soudů vyřešena, představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti napadenému rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 239 odst.2 o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst.1 věta první, o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci soudy zjištěno (správnost zjištění soudů v tomto směru dovolatelka nezpochybňuje), že na základě smlouvy o vkladovém účtu, uzavřené mezi žalovanou a T., akciovou společností dne 7.11.1996, žalovaná zřídila pro T., akciovou společnost účet č. ... Smlouvou o úvěru, uzavřenou mezi žalovanou a T., akciovou společností dne 22.10.1996, poskytla žalovaná T., akciové společnosti úvěr ve výši 27.180.000,- Kč s tím, že bude vyčerpán do 31.12.1996 a že bude žalované vrácen ve splátkách nejpozději do 20.12.2003. Zástavní smlouvou, uzavřenou mezi žalovanou a T., akciovou společností dne 15.11.1996, bylo k zajištění pohledávky ze smlouvy o úvěru ze dne 22.10.1996 zřízeno zástavní právo k pohledávce včetně příslušenství ve výši 1.200.000,- Kč, kterou má T., akciová společnost za žalovanou z titulu vkladu na účtě č. ... Žalobce k vymožení daňového nedoplatku, který má vůči T., akciové společnosti, nařídil exekučním příkazem ze dne 3.4.1997 č.j. 10097/97/140970 daňovou exekuci příkázáním pohledávky tohoto daňového dlužníka v celkové výši 1.141.255,- Kč na peněžní prostředky uložené u žalované na účtě nebo účtech u ní vedených; exekuční příkaz byl žalované doručen dne 7.4.1997, nabyl právní moci dnem 29.4.1997 a vyrozumění o tom, že nabyl právní moci, bylo žalované doručeno dne 5.5.1997. Žalovaná daňovou exekuci neprovedla a žalobci peněžní prostředky uložené na účtě č. ... nevyplatila s poukazem na zástavní právo, zřízené na základě zástavní smlouvy ze dne 15.11.1996; dne 7.8.1997 došlo k "realizaci zástavního práva" a peněžní prostředky na účtě č. ... byly použity k úhradě splátek úvěru, poskytnutého T., akciové společnosti podle smlouvy o úvěru ze dne 22.10.1996.

Vzhledem k tomu, že žalobce vydal exekuční příkaz dne 3.4.1997, že žalovaná byla vyrozuměna o tom, že exekuční příkaz nabyl právní moci dne 5.5.1997, že k uzavření zástavní smlouvy došlo dne 15.11.1996 a že k "realizaci zástavního práva" zřízeného touto smlouvou došlo dne 7.8.1997, je třeba projednávanou věc posuzovat i v současné době podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění zákonů č. [36/1967](#) Sb., č. [158/1969](#) Sb., č. [49/1973](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., [133/1982](#) Sb., č. [180/1990](#) Sb., č. [328/1991](#) Sb., č. [519/1991](#) Sb., č. [263/1992](#) Sb., č. [24/1993](#) Sb., č. [171/1993](#) Sb., č. [117/1994](#) Sb., č. [152/1994](#) Sb., č. [216/1994](#) Sb., č. [84/1995](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [160/1995](#) Sb., č. [238/1995](#) Sb. a č. [247/1995](#) Sb., nálezů Ústavního soudu č. [31/1996](#) Sb., zákona č. [142/1994](#) Sb. a nálezů Ústavního soudu č. [269/1996](#) Sb. (srov. též Část dvanáctou, Hlavu I, bod 18. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), podle zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění zákonů č.

[58/1969](#) Sb., č. [131/1982](#) Sb., č. [94/1988](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. [87/1990](#) Sb., č. [105/1990](#) Sb., č. [116/1990](#) Sb., č. [87/1991](#) Sb., č. [509/1991](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [267/1994](#) Sb., č. [105/1995](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [89/1996](#) Sb. a č. [94/1996](#) Sb. (dále jen "obč. zák."), a podle zákona č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákonů č. [35/1993](#) Sb., č. [157/1993](#) Sb., č. [302/1993](#) Sb., č. [315/1993](#) Sb., č. [323/1993](#) Sb., č. [85/1994](#) Sb., č. [255/1994](#) Sb., č. [59/1995](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb. a č. [323/1996](#) Sb. (dále jen "zákon o správě daní a poplatků").

Daňovou exekuci provádí správce daně vydáním exekučního příkazu (srov. § 73 odst.6 zákona o správě daní a poplatků). Vydá-li správce exekuční příkaz na přikázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank, použije se pro výkon této daňové exekuce přiměřeně občanský soudní řád (srov. § 73 odst.7 větu první zákona o správě daní a poplatků), tedy zejména ustanovení § 303 až 311 o.s.ř. o výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

Nařízení výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu spočívá v tom, že rozhodnutím (usnesením o nařízení výkonu rozhodnutí) se peněžnímu ústavu přikáže, aby po jeho doručení zablokoval peněžní prostředky na účtu povinného až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství a aby po doručení vyrozumění, že rozhodnutí (usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí) nabylo právní moci, odepsal peněžní prostředky z účtu povinného až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství a vyplatil je oprávněnému, a v tom, že se současně povinnému zakáže, aby po doručení rozhodnutí (usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí) nakládal s peněžními prostředky na účtu až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství (srov. § 305 o.s.ř.). Tímto přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu (banky) nedochází ke změně v osobě majitele účtu. Dnem právní moci rozhodnutí (usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí) se zakládá zvláštní právní vztah mezi oprávněným, povinným a peněžním ústavem (tzv. úkojné právo), který mimo jiné poskytuje oprávněnému právo, aby uspokojil svou pohledávku za povinným z peněžních prostředků uložených na jeho účtě u peněžního ústavu; právo na uspokojení své pohledávky má ode dne, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno vyrozumění o tom, že rozhodnutí (usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí) nabylo právní moci. V případě, že peněžní ústav nesplní povinnosti uložené mu v rozhodnutí (usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí), dává tzv. úkojné právo oprávněnému formální aktivní legitimaci uplatňovat vlastním jménem výkonem rozhodnutí přikázanou pohledávku vůči peněžnímu ústavu. Na oprávněného se tímto způsobem převádí formální aktivní legitimace povinného jako majitele účtu, aniž by jinak bylo zasaženo do právních poměrů mezi povinným a peněžním ústavem, založených například smlouvou o vkladovém účtu. Tzv. úkojné právo tedy nemá původ v hmotném právu; zakládá se výlučně na právu procesním (exekučním).

Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky a jejího příslušenství tím, že v případě jejich řádného a včasného nesplnění je zástavní věřitel oprávněn domáhat se uspokojení ze zástavy (srov. § 151a odst.1 obč. zák.). Způsobitelným předmětem zástavního práva (zástavou) je i pohledávka, jestliže předmětem jejího plnění je věc, právo nebo jiná majetková hodnota (srov. § 151h odst.1 obč.zák.).

Zástavní právo k pohledávce vzniká na základě písemné smlouvy mezi zástavním dlužníkem a zástavcem, který je věřitelem pohledávky použité k zajištění. Zástavní právo je účinné vůči poddlužníkovi jen, jestliže je poddlužník o tom písemně vyrozuměn zástavcem nebo jestliže vznik zástavního práva je mu prokázán zástavním věřitelem. Byl-li vznik zástavního práva poddlužníku oznámen nebo prokázán, je poddlužník povinen plnit svůj závazek zástavnímu věřiteli (srov. § 151h odst.2 a § 151i větu první obč. zák.).

Je nesporné, že způsobilou zástavou je i pohledávka zástavce (správně zástavního dlužníka) z účtu u peněžního ústavu. Byl-li peněžní ústav o zástavním právu písemně vyrozuměn zástavcem (majitelem účtu) nebo byl-li mu vznik zástavního práva prokázán zástavním věřitelem, je peněžní ústav - jak vyplývá z ustanovení § 151i věty první obč. zák. - povinen, jestliže dlužník řádně a včas neuspokojil zajištěnou pohledávku a jestliže tak vzniklo zástavnímu věřiteli právo na uspokojení ze zástavy, splnit svůj závazek, který má ze zastavené pohledávky z účtu vůči zástavci (správně zástavnímu dlužníku), přímo zástavnímu věřiteli. Je-li nařízen výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu, která byla zastavena ve prospěch jiné než výkonem rozhodnutí vymáhané pohledávky nebo naopak, vznikne-li zástavní právo k pohledávce z účtu, která již byla příkázána výkonem rozhodnutím oprávněnému k uspokojení jiné než zástavním právem zajišťované pohledávky, řeší střet tzv. úkojného práva oprávněného se zástavním právem zřízeným ve prospěch zástavního věřitele ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř. S názorem soudu prvního stupně, že uvedené ustanovení má význam pro určení pořadí pohledávek uspokojovaných z výtěžku prodeje movitých věcí a nikoliv příkázáním pohledávky, nelze souhlasit, neboť ze znění a smyslu ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř. nevyplývá, že by jeho užití bylo omezeno jen na prodej movitých věcí nebo jen na některé z ostatních způsobů výkonu rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky.

Ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř. - jak je zřejmé z jeho znění - se uplatní ve všech případech, kdy nařízený výkon rozhodnutí postihuje zástavu, tedy věc nebo pohledávku, k níž bylo platně zřízeno zástavní právo. Vyplývá z něj jednak to, že při výkonu rozhodnutí se uspokojí nejen pohledávka oprávněného, ale i pohledávka zajištěná zástavním právem, a to také tehdy, jestliže nebyla přiznána rozhodnutím nebo smírem (tedy jestliže v její prospěch nesvědčí titul pro výkon rozhodnutí), jednak to, že pohledávka zajištěná zástavním právem se uspokojí při výkonu rozhodnutí podle získaného pořadí před ostatními pohledávkami, tedy že pohledávka zajištěná zástavním právem se při výkonu rozhodnutí uspokojí před pohledávkou oprávněného, jestliže má lepší (z hlediska doby vzniku starší) pořadí než pohledávka oprávněného.

Na uvedeném závěru nic nemění to, že zástavní právo k pohledávce z účtu u peněžního ústavu nelze - jak uvedl odvolací soud - "podřadit pod režim" ustanovení § 310 a § 317 odst.3 o.s.ř. Odvolací soud totiž náležitě nepřihlédl k tomu, že uvedená ustanovení upravují případy, v nichž peněžní prostředky uložené na účtě u peněžního ústavu nemohou být použity jinak než ke stanovenému účelu a které tedy brání tomu, aby výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu postihl tyto prostředky k jinému než stanovenému účelu, a že se nevztahují k řešení střetu tzv. úkojného práva oprávněného se zástavním právem zástavního věřitele; tento "střet" řeší - jak uvedeno výše - ustanovení § 371 odst.1 o.s.ř.

Pořadí pohledávky vymáhané výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu se řídí dnem, kdy bylo nařízení výkonu rozhodnutí doručeno peněžnímu ústavu (srov. § 308 o.s.ř.). Z ustanovení § 151h odst.2 obč. zák. vyplývá, že pořadí pohledávky zajištěné zástavním právem k pohledávce se řídí dnem, kdy byl vznik zástavního práva oznámen nebo prokázán poddlužníku. V posuzovaném případě - jak bylo soudy zjištěno - byl exekuční příkaz ze dne 3.4.1997, vydaný žalobcem, doručen žalované jako peněžnímu ústavu dne 7.4.1997 a vznik zástavního práva, zřízeného na základě zástavní smlouvy ze dne 15.11.1996, jí byl (žalovaná byla současně jak zástavním věřitelem, tak i poddlužníkem) oznámen dne 15.11.1996. Měla-li - jak vyplývá z uvedených zjištění - pohledávka žalované za T., akciovou společností lepší pořadí než pohledávka žalobce, není v souladu se zákonem závěr, že by uspokojením své pohledávky zajištěné zástavním právem žalovaná porušila povinnosti, které jí jako peněžnímu ústavu ukládají ustanovení § 305 až 309 o.s.ř.

Na porušení povinností žalované, významné z hlediska ustanovení § 311 o.s.ř., nelze usuzovat ani z toho, že žalovaná "realizovala" zástavní právo až dne 7.8.1997, ačkoliv vyrozumění o tom, že exekuční příkaz nabyl právní moci, jí bylo doručeno již dne 5.5.1997. I když měla a mohla přistoupit k "realizaci" zástavního práva v rámci provedení výkonu rozhodnutí (exekuce) ihned po doručení vyrozumění o tom, že exekuční příkaz nabyl právní moci (srov. § 307 odst.2 o.s.ř.), nevyplývá z opožděného postupu žalované důvodnost žaloby.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci; Nejvyšší soud České republiky jej proto zrušil (§ 243b odst.1 část věty za středníkem o.s.ř.). Protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, Nejvyšší soud České republiky zrušil i tento rozsudek a věc vrátil Okresnímu soudu Plzeň - město k dalšímu řízení (§ 243b odst.2 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)